

Øvelse: «Gruppens kultur»

SPGR INSTITUTE AS

Gruppens kultur

«Gruppens kultur» er et av flere verktøy som kan hjelpe til å kartlegge ulike aspekter ved grupper. Dette er enkle verktøy som på ingen måte er ment å utgi seg som valide vitenskapelige instrument. De er ment som hjelpemidler til å systematisere de inntrykk medlemmene i teamet har om hvert av områdene og i noen tilfeller, fremstille dem på en måte som gir oversikt og sammenlignbarhet.

Det som blir det sentrale ved å bruke av slike enkle verktøy er, og blir, gruppens refleksjon. Hjelper øvelsen gruppen til å bli klar over forskjeller i medlemmenes forståelse av det som skjer i gruppen og komme frem til hvordan vi håndterer og dyrker hverandres ulikhet til felles beste, kan vi komme langt.

Begrunnelsene den enkelte gir for sine vurderinger blir derfor det viktigste i disse øvelsene og ikke tallverdien.

Vurdering av gruppens kultur

Hensikt: Identifisere hva som preger gruppen nå (kultur) og hva som bør utvikles.

Hvordan: Hvert enkelt medlem beskriver gruppen ut fra hva de mener er mest typisk for gruppen ved å sette et kryss på skalaen (1-6) for hver av de seks påstandene. For hver vurdering (for hver påstand) gir den som vurderer en stikkordmessig begrunnelse om HVORFOR han eller hun mener dette. Bruk gjerne eksempler som illustrerer dette. Etter utfylling (og plotting) brukes resultatene som grunnlag for diskusjon i gruppen om hva som er bra og hva som kan utvikles videre, samt hva som ligger i forskjellene mellom medlemmenes vurderinger.

Bearbeiding: Stikkordene i påstand 1 beskriver, svært grovt, Kontrollkultur (Blå), påstand 2 Omsorgskultur (Grønn), påstand 3 Opposisjonskultur (Rød) og påstand 4 Avhengighetskultur (Grå) mens påstandene 5 og 6 sier noe om gruppens aktivitet og påvirkningsmulighet. Det er imidlertid slik at grupper så og si aldri har rene kulturer, så vi trenger å regne sammen verdiene som er gitt for å finne hva som er mest typisk for oss.

1. Legg sammen verdiene for påstandene (P) på følgende måte:

$$N = ((P1+P4+P5) - (P2+P3+P6))/3$$

$$Ø = ((P2+P4+P5) - (P1+P3+P6))/3$$

$$D = ((P5+P3) - (P4+P6))/2$$

2. Tegn inn verdiene for "himmelretningene" (N=Nord, Ø=Øst) og plot dem inn i **SPGR-malen** på følgende måte: Dersom N er positiv marker verdien på aksene S-N mot N, dersom verdien for N er negativ marker verdien på aksene mot S. Verdien 0 er i sentrum av diagrammet og hver av de stiplede sirklene angir trinn på to verdier (hhv 2 og 4). Gjør det samme for aksene Ø-V hvor Ø er positiv og V er negativ verdi.

3. På bakgrunn av verdiene langs aksene N-S og Ø-V, markerer dere punktet de til sammen representerer.
4. Verdien for D kan også gå fra -6 til +6. Dersom verdien er mellom -6 og -3, tegner dere en liten sirkel rundt punktet, er verdien mellom -2 og +2 tegner dere en middels stor sirkel og er verdien mellom +3 og +6 tegner dere en stor sirkel rundt punktet.
En liten sirkel er ikke mye større enn punktet, mens en stor sirkel er like stor som den innerste av de to stiplede sirklene (markert med verdien 2) i **SPGR-malen**.
5. Fargelegg sirkelen etter følgende kode:
Er verdien for D negativ: GRÅ, om verdien for D er positiv og sirkelen ligger i Kontrollfeltet: BLÅ, i Omsorgsfeltet: GRØNN og i Opposisjonsfeltet: RØD.
Dersom sirkelen ligger omtrent på grensen mellom Omsorg og Kontroll (mellom kl 2 og 4): GUL.

Alle har nå et grafisk bilde som viser hva de mener er den typiske kulturen i gruppen, samt sine stikkord som begrunner sin vurdering. Vi får også et uttrykk for hvor sterk vi mener kulturen er gjennom sirkelstørrelsen.

Neste trinn blir da å reflektere over:

- *Hva kjennetegner vår kultur (hva er fellesnevneren i vurderingene)?*
- *Hva sier forskjellene i vurderingene?*
- *Hva er bra med vår kultur?*
- *Hva bør vi gjøre annerledes?*
- *Hvilke normer (kjøreregler) og verdier er det som opprettholder kulturen idag?*
- *Hvordan kommer dette til uttrykk gjennom måten vi oppfører oss på (vår adferd)?*
- *Er vår gruppes kultur funksjonell iforhold til våre rammebetingelser og oppgaver?*
- *Hvor stor innflytelse har vi i egen organisasjon?*
- *Hvilken kultur ønsker vi i fremtiden (her kan øvelsen ovenfor gjøres om igjen ved å vurdere fremtidens kultur i stedet for dagens)?*
- *Hva må vi gjøre for å oppnå den kulturen vi ønsker?*
- *Hva betyr dette for hver enkelt av oss og vår adferd i gruppen?*

Vurdering: Det som særtegrer vår gruppe er....

Min oppfatning

Min vurdering av gruppen

1. Styring, kontroll og fokus på oppgaven

Begrunn:

Utypisk 1—2—3—4—5—6 Typisk

2. Gode relasjoner, varme og trygghet

Begrunn:

Utypisk 1—2—3—4—5—6 Typisk

3. Opposisjon, makt og alliansebygging

Begrunn:

Utypisk 1—2—3—4—5—6 Typisk

4. Lydighet, jojalitet og flittighet

Begrunn:

Utypisk 1—2—3—4—5—6 Typisk

5. Målrettet og konstruktivt samarbeid

Begrunn:

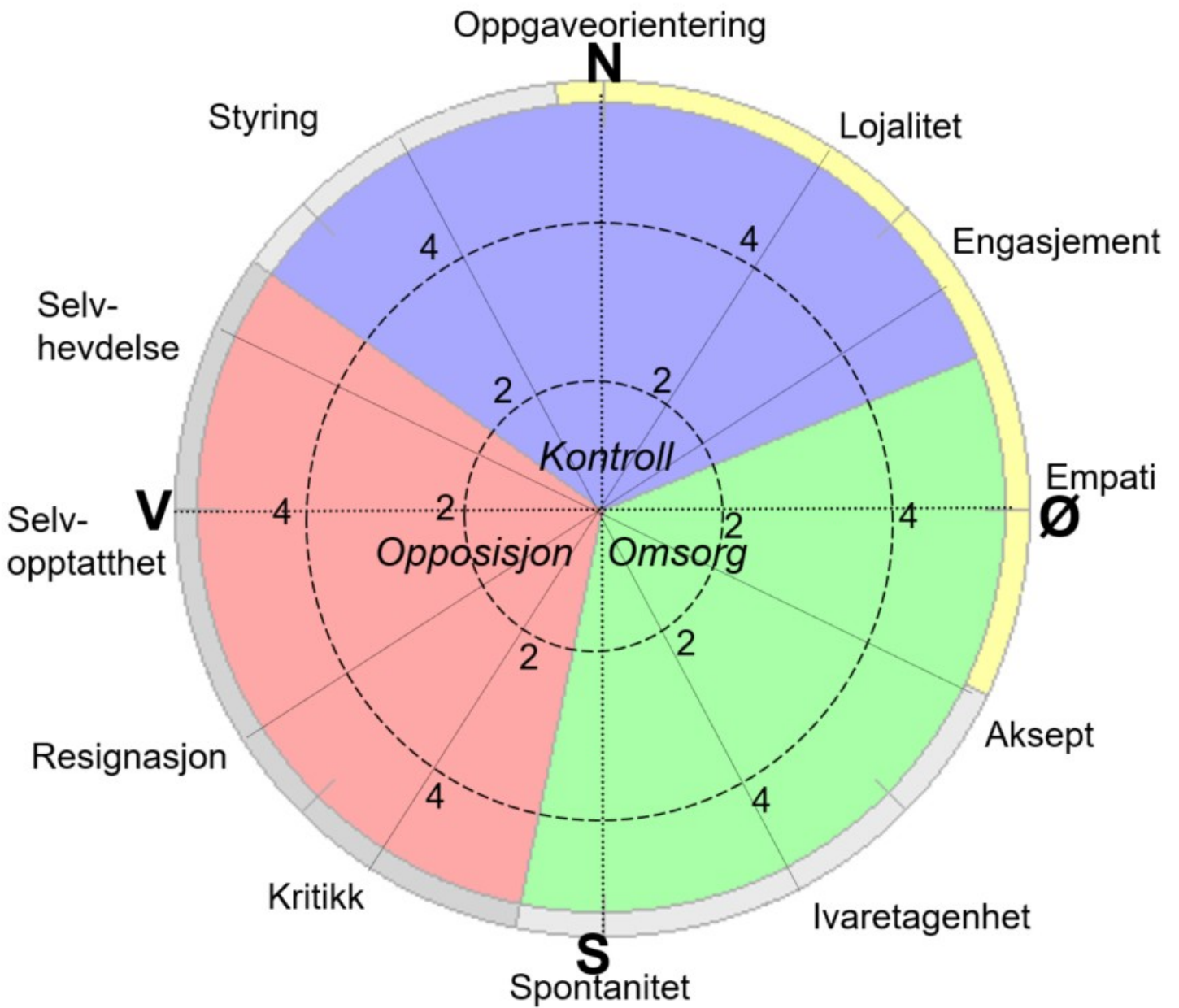
Utypisk 1—2—3—4—5—6 Typisk

6. Resignasjon, oppgitthet, tilbaketrekning

Begrunn:

Utypisk 1—2—3—4—5—6 Typisk

SPGR-malen

Denne enkle øvelsen kan være til hjelp til å klargjøre hvorfor vi som gruppe fungerer slik vi gjør og hva som eventuelt kan eller bør endres.

Det kan være interessant å lese i «Teamet» om normer, og formålsnivå foruten kultur, som bakgrunn for diskusjonene.

Husk at det er ikke bare hvilken type kultur (kontroll, omsorg osv) gruppen har som er av betydning, men også hvor sterk denne kulturen er. Det sier også mye om kulturen hvor enig dere er i vurderingene av kulturen. Når det er stor uenighet gjelder det å ikke falle for fristelsen å diskutere hvem som har rett, men være undrende på hva som ligger bak de ulike oppfatningene.